

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ**

Кафедра теорії держави та права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

Назва освітньо-професійної програми	Правоохоронна діяльність
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	К Безпека та оборона
Спеціальність	К9 Правоохоронна діяльність
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання	перший (денна, заочна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
протокол від 11.07.2025 № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти
Протокол від 19.06.2025 № 11

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Правоохоронна діяльність»

Володимир ШАБЛИСТИЙ

Розглянуто на засіданні кафедри теорії держави та права, протокол від 12.06.2025 № 20

Конституційне право. Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2025 рік. 31 с.

РОЗРОБНИКИ:

1. Завідувач кафедри теорії держави та права Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Кулініч Ольга Олександрівна;
2. Старший викладач кафедри теорії держави та права Дніпровського державного університету внутрішніх справ Лавренко Дар'я Олександрівна.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Завідувач кафедри конституційного, адміністративного та трудового права Національного університету «Запорізька політехніка», доктор юридичних наук, професор Максакова Руслана Миколаївна;
2. Голова Орджонікідзевського районного суду міста Запоріжжя Калюжна Вікторія Вікторівна.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**
(додаток 1 до Робочої програми навчальної дисципліни)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальна кількість годин	120	120
Рік підготовки	1	1
Семестр	2	1-2
Лекції	20	6
Семінарські	20	6
Практичні	-	-
Самостійна робота	80	108
Індивідуальні завдання (курсова робота)	-	-
Підсумковий семестровий контроль	2 семестр – екзамен	2 семестр – екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Конституційне право» є надання здобувачам вищої освіти систематизованого матеріалу в сфері конституційно-правових відносин, розкриття основ конституційного ладу і його захисту, конституційно-правового закріплення суверенітету українського народу, політичного та ідеологічного плюралізму, народовладдя, конституційної відповідальності, поділу влади і взаємодії владних структур, закріплення верховенства права, роз'яснення положень верховенства Конституції України, прямої дії конституційних норм, підстави дії на території України міжнародних договорів, конституційно-правових основ проведення мовної політики; сприяння виховання поваги до конституційно-правових інститутів тощо. Вивчення цієї галузі права передбачає процес усвідомлення здобувачами значення Конституції України як Основного Закону держави та суспільства, як найвищої політичної та духовної цінності нації. Шляхом детального аналізу питань конституційного права повинні бути підвищені не тільки загальноюридичні знання здобувачів, а й рівень відчуття себе повноцінними членами українського громадянського суспільства.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6 – Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК10 – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні компетентності:

СК3 – Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК4 – Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК20 – Здатність реалізовувати антикорупційну політику держави.

Пререквізити: «Теорія держави і права», «Філософія», «Політологія», «Юридична логіка», «Соціологія», «Історія держави та права України», «Історія вчень про державу та право», «Історія держави та права зарубіжних країн», «Судові та правоохоронні органи України» тощо.

Постреквізити: «Міграційне право», «Державне будівництво та місцеве самоврядування», «Міжнародне публічне право», «Соціологія права», «Право Європейського Союзу», «Антикорупційне законодавство», «Міжнародно-правові стандарти захисту прав людини» тощо.

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі **результати навчання:**

ПРН3 – Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

ПРН14 – Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

ПРН23 – Застосовувати заходи, спрямовані на запобігання та протидію корупції у різних сферах суспільної діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ – ПРОВІДНА ГАЛУЗЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА, СКЛАДОВА ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ, НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Поняття конституційного права України як галузі права. Місце конституційного права в системі національного права України з урахуванням особливостей регулювання прав і свобод людини та організації державної влади у період воєнного стану. Предмет, метод конституційного права України як галузі права та їх специфіка. Система конституційного права України: поняття, структура, особливості. Конституційно-правові норми: поняття, класифікація, структура з урахуванням норм, що регулюють особливі повноваження органів влади та гарантії прав громадян у період воєнного стану. Конституційно-правові інститути: поняття, специфіка, види. Принципи конституційного права: поняття, види, нормативне закріплення. Конституційно-правові відносини: поняття, види, ознаки. Умови виникнення, зміни та припинення конституційно-правових відносин. Суб'єкти та об'єкти конституційного права. Предмет, завдання та джерела науки конституційного права України. Зв'язок науки конституційного права з іншими суспільними та галузевими юридичними науками, вивчення особливостей конституційного регулювання прав і свобод, органів влади та суспільного порядку в умовах воєнного стану. Конституційне право України як навчальна дисципліна: поняття, система, функції.

ТЕМА 2. КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ

Основні етапи розвитку вітчизняного конституціоналізму. Державно-конституційні традиції українського козацтва. Пакти та Конституції законів і вільностей Війська Запорізького (Конституція Пилипа Орлика). Розвиток національної конституційної думки та спроби її втілення у державотворчі процеси у ХІХ на початку ХХ століть. Конституція Української Народної Республіки 1918 року. Конституційний розвиток Української РСР. Конституція України 1978 року: порівняльно-правовий аналіз із Конституцією України 1996 року. Розвиток конституційної реформи на основі Конституції України. Конституційне забезпечення політичної реформи в державі (з 2002 року). Основні напрями, мета, засоби конституційного реформування держави та суспільства з урахуванням конституційно-правового забезпечення діяльності Збройних Сил України та їх ролі у захисті національної безпеки під час воєнного стану.

ТЕМА 3. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В СИСТЕМІ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Поняття конституційно-правової відповідальності: характеристика підходів. Співвідношення конституційно-правової відповідальності з конституційною, державно-правовою відповідальністю. Місце конституційно-правової відповідальності в системі соціальної відповідальності. Ознаки

конституційно-правової відповідальності (2 групи): їх характеристика. Функції конституційно-правової відповідальності: поняття та види. Класифікація конституційно-правової відповідальності: критерії та види. Конституційне правопорушення (делікт): поняття, склад (характеристика), класифікація. Конституційно-правова відповідальність та конституційний контроль, їх співвідношення.

ТЕМА 4. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ УКРАЇНИ

Поняття, ознаки, структура, особливості конституційного ладу України: демократична, правова, світська держава – конституційно-правова характеристика; політичний плюралізм та ідеологічне розмаїття; плюралізм форм власності; верховенство права та закону. Гарантії конституційного ладу України та забезпечення його функціонування у звичайний та воєнний час. Гарантії конституційного ладу України: поняття, система. Поняття, принципи, ознаки державного ладу України. Система державних органів України.

Поняття, ознаки, принципи суспільного ладу України. Структура суспільного ладу України: політична система суспільства: поняття, елементи та їх характеристика; економічна система України: конституційно-правові засади; соціальна система: поняття, особливості; духовно-культурна система як елемент суспільного ладу України з урахуванням особливостей функціонування у період воєнного стану та забезпечення безпеки держави.

ТЕМА 5. ТЕОРІЯ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Поняття, ознаки (юридичні властивості) та сутність Конституції України. Конституція та держава. Конституція та політична система суспільства. Конституція та конституціоналізм. Розкрити питання їх співвідношення. Функції конституції та її характеристика. Класифікація конституцій: мета та критерії класифікації. Види конституцій в Україні. Характеристика Конституції Автономної Республіки Крим. Об'єкти конституційного регулювання. Дія Конституції України. Форма і структура Конституції України. Мова та стиль Конституції України. Внесення змін та доповнень до Конституції України (Розділ XIII Конституції України). Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 158 та статті 159 Конституції України. Поняття, структура механізму реалізації Конституції України. Фактори, що визначають реалізацію та ефективність дії Конституції України, проблеми її реалізації у звичайний період та в умовах воєнного стану. Додержання та охорона Конституції України: гарантії, механізм захисту та охорони. Суб'єкти захисту. Конституція і проблема імплементації норм міжнародного права.

ТЕМА 6. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ

Поняття та конституційні принципи правового статусу людини та громадянина в Україні. Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні. Система гарантій конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні. Громадянство України: законодавство; міжнародні акти; зміст права на громадянство; документи, які підтверджують громадянство України. Принципи та способи набуття громадянства України. Територія держави. Умови прийняття до громадянства України (порядок розгляду заяв громадян з питань громадянства України). Припинення громадянства України. Зміна громадянства України. Роль міжнародних актів в регулюванні конституційних прав, свобод та обов'язків в Україні. Конституційно-правові засади статусу іноземних громадян, осіб без громадянства та біженців в Україні. Конституційні обов'язки громадян: поняття, види та їх характеристика. Необмеженість конституційних прав і свобод людини і громадянина. Право власності за Конституцією України та чинним законодавством. Статус мови в Україні. Право громадян на звернення. Право на правову допомогу. Право звернення до міжнародних установ. Право на повагу до гідності, невтручання в особисте і сімейне життя, таємницю листування, недоторканість життя. Особливості реалізації та гарантії конституційних прав і свобод людини та громадянина в умовах воєнного стану, включаючи можливі обмеження прав за законом.

ТЕМА 7. ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Конституційно-правове регулювання питань організації і діяльності органів державної влади у звичайний період та в умовах воєнного стану. Поняття та особливості органів державної влади. Види органів державної влади: критерії класифікації та види. Принцип єдності та розподілу державної влади та його реалізація. Легалізація та легітимація державної влади. Місце прокуратури в системі органів державної влади: система і структура прокуратури; функції і повноваження прокуратури у звичайний період та в умовах воєнного стану; акти органів прокуратури.

ТЕМА 8. ВИБОРЧЕ ПРАВО ТА ВИБОРЧИЙ ПРОЦЕС

Поняття, ознаки та принципи виборів в Україні. Становлення інституту виборів в Україні. Класифікація виборів в Україні. Виборча система в Україні. Виборчий процес в Україні: конституційно-правова характеристика. Інформаційне забезпечення виборчого процесу. Правові проблеми фінансування виборів. Правове забезпечення контролю за використанням коштів, що виділяються з Державного бюджету України на підготовку проведення виборів та референдумів. Відповідальність за порушення законодавства про вибори. Законодавче закріплення референдумів в Україні: поняття, види, принципи. Передумови виникнення референдумів. Референдний процес: предмет всеукраїнського референдуму, учасники та їх конституційно-правовий статус. Відповідальність за порушення порядку проведення референдуму. Проблеми імплементації рішень всеукраїнського референдуму

від 16 квітня 2000 року: теоретичний та практичний аспекти. Місцеві референдуми в Україні: поняття, види, основні засади організації і проведення.

ТЕМА 9. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЇЇ РОБОТИ

Парламентаризм. Конституційна доктрина законодавчої влади в Україні. Поняття та ознаки Верховної Ради України як органу законодавчої влади. Склад Верховної Ради України. Особливості формування та роботи Верховної Ради України під час воєнного стану. Функції Верховної Ради України: поняття, зміст. Статус народного депутата України. Повноваження народних депутатів у період воєнного стану. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Рахункова палата: поняття, завдання, функції, повноваження, структура. Депутатські групи (фракції): конституційно-правовий статус. Комітети Верховної Ради України: конституційно-правовий статус. Повноваження Верховної Ради України. Прийняття рішень та законодавчі процедури у воєнний час. Засідання Верховної Ради України. Ведення пленарних засідань: прийняття рішень; порядок надання слова; організація розгляду питань; протокол, стенографічний бюлетень, стенографічний звіт; розробка проектів законів. Розгляд законодавчих пропозицій, законопроектів, поправок: розгляд законопроектів у першому читанні; розгляд законопроектів у другому читанні; розгляд законопроектів у третьому читанні. Тлумачення законів, оприлюднення та введення в дію. Застосування процедури імпичменту: конституційно-правові засади та практика застосування. Апарат Верховної Ради України: правовий статус та структура. Зовнішньополітична діяльність Верховної Ради України і міжпарламентські зв'язки: засади зовнішньої політики України; законодавство з питань зовнішньої політики України; ратифікація міжнародних договорів; приєднання до міжнародних договорів; співробітництво України з Організацією Об'єднаних Націй; Європейське регіональне співробітництво; співробітництво Верховної Ради України з парламентами інших країн.

ТЕМА 10. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Становлення інституту президентства у світі та в Україні. Проблеми президентської влади на сучасному етапі розвитку. Функції Президента України. Повноваження Президента України у звичайний період та в умовах воєнного стану. Офіс Президента України: Представник Президента України у Верховній Раді України; Представник Президента України в Конституційному Суді України; Представник Президента України в Кабінеті Міністрів України, Представник Президента України в Автономній Республіці Крим. Рада національної безпеки та оборони при Президентові України як консультативно-дорадчий орган: правовий статус. Організація взаємодії Президента України з Кабінетом Міністрів України, з законодавчою владою, судовою владою, органами місцевого самоврядування. Органи виконавчої влади та інші державні органи, підпорядковані Президентові України.

ТЕМА 11. ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ: КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС

Виконавча влада як відносно самостійна форма єдиної державної влади. Особливості організації виконавчої влади в Україні у звичайний період та в умовах воєнного стану. Система органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України – вищий орган в системі органів виконавчої влади: склад; основні функції; повноваження. Центральні органи виконавчої влади: міністерства; державні комітети (державні служби); центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом. Місцеві державні адміністрації: завдання, функції та повноваження. Дострокове припинення повноважень. Акти органів виконавчої влади. Взаємодія органів виконавчої влади з іншими державними органами у звичайний період та в умовах воєнного стану. Адміністративна реформа в Україні.

ТЕМА 12. ОРГАНИ СУДОВОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЇХ РОБОТИ

Поняття, соціальна функція та значення судової влади. Конституційні принципи правосуддя. Конституційно-правовий статус суддів в Україні. Гарантії незалежності суддів. Порядок призначення та обрання суддів. Підстави, за яких припиняються повноваження суддів. Система судової влади в Україні. Правові засади діяльності органів суддівського самоврядування в Україні. Вища рада правосуддя: порядок формування; склад; основні функції; повноваження.

ТЕМА 13. КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

Історичні передумови виникнення конституційної юстиції в системі судової влади. Порядок формування Конституційного Суду України, його чисельний склад, структура, вимоги до суддів. Статус суддів Конституційного Суду України та гарантії їх діяльності. Законодавчі засади організації і діяльності Конституційного Суду України: функції та повноваження. Регламент Конституційного Суду України. Конституційне провадження. Форми звернення до Конституційного Суду: конституційне звернення, конституційна скарга, конституційне подання.

ТЕМА 14. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Історія становлення і розвитку системи місцевого самоврядування. Міжнародно-правова регламентація питань організації питань місцевого самоврядування. Європейська Хартія місцевого самоврядування. Сучасні моделі місцевого самоврядування. Конституційне закріплення моделі місцевого самоврядування в Україні. Поняття місцевого самоврядування. Правові основи і система місцевого самоврядування: повноваження місцевого самоврядування; система місцевого самоврядування; матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування; гарантії місцевого самоврядування у звичайний період та в умовах воєнного стану. Рішення органів місцевого самоврядування: порядок

прийняття та юридична сила. Припинення дії та відміна актів органів місцевого самоврядування. Судовий захист прав місцевого самоврядування. Перспективи розвитку місцевого самоврядування в ході адміністративної реформи.

ТЕМА 15. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ

Поняття, принципи та система територіального устрою України. Конституційне закріплення форми державного устрою як відносно децентралізованої унітарної держави. Система адміністративно-територіального устрою. Види адміністративно-територіальних одиниць. Автономія: поняття та види: територіальна; екстериторіальна. Автономна Республіка Крим – територіальна автономія у складі України. Основи конституційного статусу Автономної Республіки Крим. Самоврядні повноваження Автономної Республіки Крим. Верховна Рада Автономної Республіки Крим: компетенція та організація роботи. Рада Міністрів Автономної Республіки Крим: склад та повноваження. Представництво Президента України. Взаємодія органів державної влади Автономної Республіки Крим у період воєнного стану з урахуванням особливостей управління та безпеки.

ТЕМА 16. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Теоретичні основи національної безпеки України: поняття та сутність національної безпеки; принципи національної безпеки України; об'єкти національної безпеки; суб'єкти національної безпеки. Система забезпечення національної безпеки України: поняття системи забезпечення національної безпеки та її елементи; основні функції системи забезпечення національної безпеки; повноваження основних суб'єктів системи забезпечення національної безпеки; засоби забезпечення національної безпеки України. Гарантування прав, свобод та обов'язків громадян України при забезпеченні національної безпеки. Система національної безпеки України: політична безпека України; економічна безпека України; воєнна безпека України: поняття, основи та організація оборони України; воєнна політика та воєнне будівництво України; теоретичні аспекти воєнної доктрини України; конституційно-правовий статус Збройних Сил України; екологічна безпека України; інформаційна безпека України; демографічна безпека України; міжнародна безпека України: міжнародні конфлікти і засоби розв'язання; сучасна європейська політична ситуація і місце України в геополітичному просторі Європи; міжнародні відносини України в контексті національної безпеки; правова безпека України.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
-------------------------------	-------------------------	-----------------

<p>Тема № 1. Конституційне право України – провідна галузь національного права, складова юридичної науки, навчальна дисципліна</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття конституційного права як галузі права 2. Конституційно-правові норми: загальна характеристика 3. Конституційно-правові інститути 4. Система конституційного права України 5. Конституційно-правові відносини і їх загальна характеристика 6. Джерела конституційного права України 7. Конституційне право України як навчальна дисципліна 8. Предмет і завдання, функції науки конституційного права 	2
<p>Тема № 4. Конституційно-правові засади конституційного ладу України</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та сутність конституційного ладу 2. Основні засади конституційного ладу 3. Принципи та система конституційного ладу 4. Конституційні основи державного ладу України 5. Конституційні основи суспільного ладу України 	2
<p>Тема № 5. Теорія Конституції України</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія становлення Конституції України 1996 р. 2. Поняття конституції, її ознаки, функції та юридичні властивості 3. Структура Конституції України. Юридичне значення преамбули Конституції України 4. Критерії класифікації та види конституції 5. Механізм реалізації Конституції України. Охорона Конституції України 6. Внесення змін до Конституції України 	2
<p>Тема № 6. Конституційно-правовий статус людини та громадянина в Україні</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та елементи конституційно-правового статусу 2. Поняття особистих прав і свобод людини та громадянина в Україні 3. Конституційно-правові засади політичних прав і свобод громадян України 4. Конституційно-правові засади соціальних, економічних та культурних прав і свобод людини і громадянина в Україні 5. Конституційні обов'язків людини і громадянина в Україні 6. Гарантії конституційних прав і свобод людини та громадянина в 	2

	Україні	
Тема № 8. Виборче право та виборчий процес	<ol style="list-style-type: none"> 1. Безпосереднє народовладдя в Україні: історія виникнення, поняття, теоретико-правова характеристика 2. Порядок формування складу Верховної Ради України 3. Порядок проведення виборів Президента України 4. Порядок проведення референдумів в Україні 	2
Тема № 9. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України та організація її роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і суб'єкти законодавчої влади. Поняття та сутність парламентаризму. 2. Конституційно-правові засади діяльності Верховної Ради України. 3. Функції та повноваження Верховної Ради України. 4. Склад та структура Верховної Ради України. 5. Рахункова палата Верховної Ради України. 6. Акти Верховної Ради України. 7. Конституційно-правовий статус народного депутата України. 8. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини як орган парламентського контролю. 	2
Тема № 10. Конституційно-правовий статус Президента України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика інституту президента. Становлення інституту президента в Україні 2. Конституційно-правові засади інституту Президента України 3. Порядок обрання Президента України та строк його повноважень 4. Функції та повноваження Президента України 5. Акти Президента України 6. Забезпечення діяльності Президента України 	2
Тема № 11. Органи виконавчої влади в Україні: конституційно-правовий статус	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки, система виконавчої влади в Україні 2. Конституційно-правові засади, функції та мета роботи органів виконавчої влади в Україні 3. Порядок формування та припинення діяльності Кабінету Міністрів України 4. Організація діяльності Кабінету Міністрів України 5. Акти Кабінету Міністрів України 6. Порядок взаємодії Кабінету Міністрів України з іншими 	2

	органами державної влади та органами місцевого самоврядування 7. Організація діяльності центральних органів виконавчої влади України	
Тема № 12. Органи судової влади та організація їх роботи	1. Ретроспектива судової влади у світі. Поняття і сутність судової влади. Характеристика основних конституційних засад судочинства. 2. Конституційні принципи організації та функціонування судових систем. 3. Судова система України. 4. Вищий антикорупційний суд України. 5. Вищий суд з питань інтелектуальної власності. 6. Органи суддівського самоврядування. 7. Вища рада правосуддя. 8. Державна судова адміністрація України. 9. Вища кваліфікаційна комісія суддів України. 10. Зразкова справа як новітній інститут судової влади.	2
Тема № 13. Конституційний Суд України	1. Співвідношення англо-американської та романо-германської судових систем: компаративний аналіз. 2. Поняття, ознаки, функції конституційного судочинства. 3. Конституційно-правові засади діяльності Конституційного Суду України. 4. Порядок формування Конституційного Суду України, його чисельний склад, структура, вимоги до суддів. 5. Звернення до Конституційного Суду України. 6. Акти Конституційного Суду України.	2

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 1. Конституційне право України – провідна галузь національного права, складова юридичної науки, навчальна дисципліна.	2
Тема № 4. Конституційно-правові засади конституційного ладу України.	2
Тема № 5. Теорія Конституції України	2
Тема № 6. Конституційно-правовий статус людини та громадянина в Україні	2
Тема № 8. Виборче право та виборчий процес	2

Тема № 9. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України та організація її роботи	2
Тема № 10. Конституційно-правовий статус Президента України	2
Тема № 11. Органи виконавчої влади в Україні: конституційно-правовий статус	2
Тема № 12. Органи судової влади та організація їх роботи	2
Тема № 13. Конституційний Суд України	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема 1. Конституційне право України – провідна галузь національного права, складова юридичної науки, навчальна дисципліна	4
Тема 2. Конституційний процес в Україні	2
Тема 3. Конституційно-правова відповідальність в системі юридичної відповідальності	4
Тема 4. Конституційно-правові засади конституційного ладу України	10
Тема 5. Теорія Конституції України	10
Тема 6. Конституційно-правовий статус людини та громадянина в Україні	10
Тема 7. Організація і здійснення державної влади в Україні	10
Тема 8. Виборче право та виборчий процес	10
Тема 9. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України та організація її роботи	10
Тема 10. Конституційно-правовий статус Президента України	4
Тема 11. Органи виконавчої влади в Україні: конституційно-правовий статус	2
Тема 12. Органи судової влади та організація їх роботи	2
Тема 13. Конституційний Суд України	2

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Конституційне право України – провідна галузь національного права, складова юридичної науки, навчальна дисципліна	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття конституційного права як галузі права 2. Конституційно-правові норми: загальна характеристика 3. Конституційно-правові інститути 4. Система конституційного права України 5. Конституційно-правові відносини і їх загальна характеристика 6. Джерела конституційного права України 7. Конституційне право України як навчальна дисципліна 8. Предмет і завдання, функції науки конституційного права 	2
Тема № 5. Теорія Конституції України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія становлення Конституції України 1996 р. 2. Поняття конституції, її ознаки, функції та 	2

	<p>юридичні властивості</p> <p>3. Структура Конституції України. Юридичне значення преамбули Конституції України.</p> <p>4. Критерії класифікації та види конституції.</p> <p>5. Механізм реалізації Конституції України. Охорона Конституції України.</p> <p>6. Внесення змін до Конституції України</p>	
<p>Тема № 11. Органи виконавчої влади в Україні: конституційно-правовий статус</p>	<p>1. Поняття, ознаки, система виконавчої влади в Україні</p> <p>2. Конституційно-правові засади, функції та мета роботи органів виконавчої влади в Україні</p> <p>3. Порядок формування та припинення діяльності Кабінету Міністрів України</p> <p>4. Організація діяльності Кабінету Міністрів України</p> <p>5. Акти Кабінету Міністрів України</p> <p>6. Порядок взаємодії Кабінету Міністрів України з іншими органами державної влади та органами місцевого самоврядування</p> <p>7. Організація діяльності центральних органів виконавчої влади України</p>	2

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 1. Конституційне право України – провідна галузь національного права, складова юридичної науки, навчальна дисципліна.	2
Тема № 5. Теорія Конституції України	2
Тема № 6. Конституційно-правовий статус людини та громадянина в Україні	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Конституційне право України – провідна галузь національного права, складова юридичної науки, навчальна дисципліна	15
Тема № 2. Конституційний процес в Україні	15
Тема № 3. Конституційно-правова відповідальність в системі юридичної відповідальності	15
Тема № 4. Конституційно-правові засади конституційного ладу України	15
Тема № 5. Теорія Конституції України	15
Тема № 6. Конституційно-правовий статус людини та громадянина в Україні	15
Тема № 7. Організація і здійснення державної влади в Україні	10
Тема № 8. Виборче право та виборчий процес	8

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Основні етапи розвитку конституційного процесу в Україні.
2. Конституція Пилипа Орлика 1710 року та Конституція України 1996 року: порівняльно-правовий аналіз.
3. Конституційно-правове забезпечення політичної реформи в Україні. Удосконалення конституційно-правового статусу суб'єктів політичної системи України.
4. Поняття конституційного права України. Місце конституційного права в системі національного права України.
5. Предмет, метод конституційного права України як галузі права та їх специфіка.
6. Система конституційного права України: поняття, елементи та їх характеристика.
7. Конституційно-правові норми: поняття, структура, класифікація.
8. Конституційно-правові інститути: поняття, специфіка, види.
9. Принципи конституційного права: поняття та види.
10. Конституційно-правові відносини: поняття, ознаки та види. Умови виникнення, зміни та припинення конституційно-правових відносин.
11. Конституційно-правові норми та конституційно-правові відносини: їх співвідношення.
12. Джерела (форми) конституційного права України: поняття та види.
13. Предмет, методологія, завдання та джерела науки конституційного права України. Зв'язок науки конституційного права з іншими суспільними та галузевими юридичними науками.
14. Конституційне право України як навчальна дисципліна: поняття, система, функції.
15. Поняття, ознаки та сутність Конституції України.
16. Конституція та держава: їх співвідношення.
17. Функції Конституції України та її характеристика.
18. Класифікація конституцій: мета та критерії класифікації.
19. Об'єкти конституційного регулювання. Дія Конституції України.
20. Форма та структура Конституції України.
21. Чинники ефективності дії Конституції України. Спеціально-юридичні чинники.
22. Порядок внесення змін до Конституції України (Розділ XIII Конституції України). Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 158 та статті 159 Конституції України.
23. Поняття, структура, особливості, ознаки конституційного ладу України.
24. Демократична, правова, світська держава – конституційно-правова характеристика.
25. Політичний плюралізм та ідеологічне розмаїття.
26. Система гарантій конституційного ладу України: поняття та види гарантій.

27. Поняття, принципи, ознаки державного ладу України.
28. Система органів державної влади в Україні.
29. Поняття, ознаки, принципи суспільного ладу України.
30. Структура суспільного ладу України: поняття та загальна характеристика.
31. Політична система України: поняття та характеристика елементів.
32. Економічна система та соціальна система України: конституційно-правові засади.
33. Духовно-культурна система України: конституційно-правові засади.
34. Місце прокуратури в системі органів державної влади. Роль прокуратури під час воєнного стану.
35. Поняття та конституційні принципи правового статусу людини та громадянина в Україні у звичайний період та в умовах воєнного стану.
36. Система гарантій конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні у звичайний період та в умовах воєнного стану.
37. Конституційно-правові засади статусу іноземних громадян, осіб без громадянства та біженців в Україні.
38. Роль міжнародних актів в регулюванні конституційних прав, свобод та обов'язків в Україні.
39. Громадянство України: законодавство, міжнародні акти, зміст права на громадянство, документи, які підтверджують громадянство України. Принципи набуття громадянства України. Територія держави. Умови прийняття до громадянства України (порядок розгляду заяв громадян з питань громадянства України).
40. Втрата громадянства України. Зміна громадянства України.
41. Необмеженість конституційних прав і свобод людини і громадянина.
42. Право приватної власності в Україні: конституційно-правовий аспект у звичайний період та під час воєнного стану.
43. Статус мови в Україні.
44. Право громадян на звернення (Закон України «Про звернення громадян»).
45. Право на правову допомогу у звичайний період та під час воєнного стану (Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»).
46. Право на звернення до міжнародних установ у звичайний період та під час воєнного стану.
47. Право на повагу до гідності, невтручання в особисте і сімейне життя, таємницю листування, недоторканість життя у звичайний період та в умовах воєнного стану.
48. Поняття конституційно-правової відповідальності: характеристика підходів. Співвідношення конституційно-правової відповідальності з конституційною, державно-правовою відповідальністю.
49. Ознаки конституційно-правової відповідальності (2 групи): їх характеристика.
50. Функції конституційно-правової відповідальності: поняття та види.

51. Конституційно-правова відповідальність та конституційний контроль, їх співвідношення.
52. Класифікація конституційно-правової відповідальності: критерії класифікації та види.
53. Конституційне правопорушення (делікт): поняття, склад (характеристика елементів), класифікація.
54. Поняття, ознаки та принципи виборів в Україні.
55. Класифікація виборів в Україні.
56. Виборча система в Україні.
57. Виборчий процес в Україні: конституційно-правова характеристика.
58. Законодавче закріплення референдумів в Україні: поняття, принципи, види. Передумови виникнення референдумів.
59. Референдний процес. Предмет всеукраїнського референдуму, учасники та їх конституційно-правовий статус. Відповідальність за порушення порядку проведення референдуму.
60. Місцеві референдуми в Україні: поняття, види, основні засади організації та проведення.
61. Ідея парламентаризму та її реалізація в Україні.
62. Основні напрями парламентської реформи в контексті внесення змін до Конституції України.
63. Поняття та ознаки Верховної Ради України як органу законодавчої влади.
64. Функції Верховної Ради України: поняття, види, зміст.
65. Статус народного депутата України: конституційно-правові засади.
66. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: конституційно-правовий статус.
67. Рахункова палата: поняття, завдання, функції повноваження, структура.
68. Депутатські фракції, комітети, спеціальні тимчасові комісії Верховної Ради України: конституційно-правовий статус.
69. Повноваження Верховної Ради України.
70. Засідання Верховної Ради України: ведення пленарних засідань; прийняття рішень; порядок надання слова; організація розгляду питань; протокол; стенографічний бюлетень; стенографічний звіт; розробка проектів законів; розгляд законодавчих пропозицій, законопроектів, поправок; розгляд законопроектів у першому читанні; розгляд законопроектів у другому читанні; розгляд законопроектів у третьому читанні.
71. Застосування процедури імпічменту: конституційно-правові засади та практика застосування.
72. Апарат Верховної Ради України: конституційно-правовий статус та структура.
73. Зовнішньополітична діяльність Верховної Ради України і міжпарламентські зв'язки. Засади зовнішньої політики України. Законодавство з питань зовнішньої політики України.

74. Ратифікація та денонсація міжнародних договорів, приєднання до міжнародних договорів.
75. Співробітництво України з Організацією Об'єднаних Націй.
76. Європейське регіональне співробітництво.
77. Співробітництво Верховної Ради України з парламентами інших країн.
78. Становлення інституту президентства в Україні.
79. Проблеми президентської влади на сучасному етапі розвитку України.
80. Функції Президента України: поняття, види, зміст.
81. Повноваження Президента України у звичайний період та під час воєнного стану.
82. Офіс Президента України: конституційно-правова регламентація, структура, функції та основні завдання.
83. Консультативні та дорадчі органи Президента України: конституційно-правові засади.
84. Конституційно-правовий статус Ради національної безпеки та оборони при Президентові України.
85. Організація взаємодії Президента України з Кабінетом Міністрів, Верховною Радою, судовою владою та органами місцевого самоврядування у період воєнного стану.
86. Органи виконавчої влади та інші державні органи, підпорядковані Президентові України.
87. Виконавча влада в Україні як відносно самостійна форма єдиної державної влади: особливості організації та повноваження органів під час воєнного стану.
88. Кабінет Міністрів України – вищий орган в системі органів виконавчої влади: склад, основні функції, повноваження.
89. Центральні органи виконавчої влади: міністерства; державні комітети (державні служби); центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом;
90. Місцеві державні адміністрації: завдання, функції та повноваження. Повноваження місцевих адміністрацій під час воєнного стану.
91. Акти органів виконавчої влади: поняття, види, зміст.
92. Взаємодія органів виконавчої влади з іншими державними органами.
93. Адміністративна реформа в Україні: концептуальні засади.
94. Міжнародно-правова регламентація питань організації місцевого самоврядування. Європейська Хартія місцевого самоврядування.
95. Сучасні моделі місцевого самоврядування. Конституційне закріплення моделі місцевого самоврядування в Україні.
96. Поняття та суть місцевого самоврядування. Правові основи та система місцевого самоврядування.
97. Повноваження місцевого самоврядування.
98. Матеріальна та фінансова основа місцевого самоврядування.
99. Гарантії місцевого самоврядування.

100. Рішення органів місцевого самоврядування: порядок прийняття та юридична сила. Припинення дії та відміна актів органів місцевого самоврядування.

101. Судовий захист прав місцевого самоврядування. Перспективи розвитку місцевого самоврядування в рамках проведення адміністративної реформи.

102. Поняття, соціальна функція та значення судової влади.

103. Конституційні принципи правосуддя.

104. Статус суддів на законодавчому рівні. Гарантії незалежності суддів.

105. Порядок призначення та обрання суддів. Підстави, за яких припиняються повноваження суддів.

106. Система судової влади в Україні.

107. Правові засади діяльності органів суддівського самоврядування в Україні.

108. Вища рада правосуддя: порядок формування, склад, основні функції, повноваження.

109. Порядок формування Конституційного Суду України, його чисельний склад, структура, вимоги до суддів.

110. Статус суддів Конституційного Суду України та гарантії їх діяльності.

111. Законодавчі засади організації та діяльності Конституційного Суду України: функції та повноваження. Регламент Конституційного Суду України від 22 лютого 2018 року.

112. Конституційне провадження. Форми звернення до Конституційного Суду України.

113. Акти Конституційного Суду України: характерні риси та проблеми реалізації.

114. Поняття, принципи та система територіального устрою України.

115. Конституційне закріплення форми державного устрою України як відносно децентралізованої унітарної держави.

116. Система адміністративно-територіального устрою. Види адміністративно-територіальних одиниць.

117. Автономія: поняття та види: територіальна; екстериторіальна.

118. Національна безпека України: поняття, сутність, принципи.

119. Суб'єкти та об'єкти національної безпеки: поняття та види.

120. Система забезпечення національної безпеки України.

121. Гарантування прав, свобод та обов'язків громадян України при забезпеченні національної безпеки у звичайний період та в умовах воєнного стану.

122. Система національної безпеки України: поняття та характеристика елементів.

123. Політична безпека України: поняття, нормативно-правова регламентація, зміст. Вплив воєнного стану на політичну стабільність та безпеку.

124. Економічна безпека України: поняття, сутність та нормативно-правова регламентація.

125. Воєнна безпека України: організація оборони, воєнна політика та правовий режим воєнного стану.

126. Теоретичні аспекти воєнної доктрини України.

127. Конституційно-правовий статус Збройних Сил України та їх роль під час воєнного стану.

128. Інформаційна безпека України: конституційно-правові засади.

129. Міжнародні відносини України в контексті національної безпеки. Місце України в геополітичному просторі Європи.

130. Правова безпека України: конституційний аспект.

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Для навчальної дисципліни «Конституційне право» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: екзамен, стандартизовані тести, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Підсумковий семестровий контроль успішності проводиться у формі екзамену з відповідної освітньої компоненти або його окремої завершеної частини в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою, і у строки, встановлені навчальним планом та розкладом.

Підсумковий семестровий контроль буде сформовано з 30-ти білетів за єдиним принципом: кожен білет містить теоретичну та практичну частини. Теоретична частина містить два питання; практична частина – одне практичне завдання (задача). Максимальний час для підготовки до екзамену дається – 30 хвилин. Кожне питання екзаменатором оцінюється окремо. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль не більше 50 балів.

При оголошенні сигналу «Повітряна тривога» здобувачі вищої освіти залишають роботи в аудиторії та проходять у сховище до сигналу «Відбій повітряної тривоги». Час «Повітряної тривоги» не враховується у загальний термін підсумкового контролю.

У разі переведення здобувачів на дистанційну форму навчання підсумковий контроль проводиться з використанням платформ СУДН Moodle та сервісу «Zoom Video Communications».

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 20	≤ 30	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

**Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти
(денна та заочна форми навчання)**

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Невисокий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
3	Достатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками .
2	Недостатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Мінімальний рівень компетентностей. Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Незадовільний рівень компетентностей. Здобувач вищої освіти відсутній на занятті.

**Критерії оцінювання самостійної роботи
(денна форма навчання)**

Максимум 10 балів	
Підготовка словника юридичних термінів з тем курсу	до 4 балів
Підготовка презентації з навчальної теми чи з окремого питання	до 10 балів
Підготовка доповіді	5
Виконання індивідуальних творчих завдань (за погодженням з	до 10 балів

викладачем та відповідно до програми курсу)	
Підготовка та розробка схем та таблиць	5-8 балів
Підготовка тез наукових доповідей, статей та участь у конференціях, круглих столах	до 10 балів

Критерії оцінювання самостійної роботи (заочна форма навчання)

Максимум 30 балів	
Підготовка словника юридичних термінів з тем курсу	до 8 балів
Підготовка презентації з навчальної теми чи з окремого питання	до 15 балів
Підготовка доповіді	5
Виконання індивідуальних творчих завдань (за погодженням з викладачем та відповідно до програми курсу)	до 10 балів
Підготовка та розробка схем та таблиць	15 балів
Підготовка тез наукових доповідей, статей та участь у конференціях, круглих столах	до 30 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	« Відмінно » - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	« Дуже добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	« Добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	« Задовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			E	« Достатньо » - теоретичний зміст курсу засвоєний

				частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	« Умовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34				F

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧЕНО НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни: схеми та таблиці, презентації, відео, аудіо програвач, крейдово-магнітна дошка, проєктор.

8. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основні нормативні акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до статті 80 Конституції України (щодо недоторканності народних депутатів України)» від 03 вересня 2019 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 38. Ст. 160.).

2. Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради УРСР від 24 серпня 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. Ст. 502.

– акти міжнародного права:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. *Офіційний вісник України*. 1998. № 13.

2. Конвенція про статус біженців від 28 липня 1951 року.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011

3. Конвенція про кіберзлочинність від 23 листопада 2001 року. *Офіційний вісник України*. 2007. № 65. Стор. 107. Ст. 2535.

4. Конвенція про статус апатридів. Міжнародний договір від 28 вересня 1954 року. *Офіційний вісник України*. 2013. № 51 / № 12. ст. 450. Стор. 447. Ст. 1875.

5. Європейська конвенція про громадянство від 7 листопада 1997 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 13. Ст. 359.

– закони:

1. Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 46. Ст. 617.

2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356.

3. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35, 35-36, 37. Ст. 446.

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1984. № 51. Ст. 1122.

5. Кримінальний кодекс України від 4 квітня 2001 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25. Ст. 131.

6. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18, 19-20, 21-22. Ст. 144.

7. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 50-51. Ст. 572.

8. Виборчий кодекс України від 19 грудня 2019 року. *Офіційний вісник України*. 2020. № 4. Том 1. Стор. 9. Ст. 188.

9. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року. *Голос України*. 2015. № 101.

10. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 26 січня 2021 року. *Голос України*. 2021. № 67.

11. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України від 25 квітня 2019 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 21. Ст. 81.

12. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13. Ст. 222.

13. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 385.

14. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.

15. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11 липня 2001 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 48. Ст. 254.

– підзаконні акти:

1. Стратегія воєнної безпеки України: Указ Президента України № 121/2021 від 12 березня 2021 року. *Офіційний вісник України*. 2021. № 21.

2. Про Положення про порядок підготовки та внесення проектів актів Президента України: Указ Президента України від 15 листопада 2006 року (зі змінами і допов.). *Офіційний вісник України*. 2006. № 47.

3. Про Положення про Представника Президента України у Верховній Раді України: Указ Президента України від 15 лютого 2008 року. *Офіційний вісник України*. 2008 № 13. Ст. 323.

4. Про комісію при Президентові України з питань громадянств: Указ Президента України від 30 квітня 2005 року (зі змінами і допов.). *Урядовий кур'єр*. 2005. № 85.

5. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента від 10 червня 1997 року (зі змінами і допов.). *Урядовий кур'єр*. 1997. № 107-108.

– постанови, інші рішення, роз'яснення судів (Конституційного, Верховного):

1. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо офіційного тлумачення положення «на наступній черговій сесії Верховної Ради України», яке міститься у статті 155 Конституції України від 15 березня 2016 року № 1-рп/2016. *Офіційний вісник України*. 2016. № 28. С. 289. Ст. 1137.

2. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо офіційного тлумачення положення «на наступній черговій сесії Верховної Ради України», яке міститься у статті 155 Конституції України від 15 березня 2016 року № 1-рп/2016. *Офіційний вісник України*. 2016. № 28. С. 289. Ст. 1137.

3. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 49 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини дев'ятої статті 61, частини третьої статті 105 Закону України «Про вибори народних депутатів України», пункту 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про вибори народних депутатів України» щодо виключення кандидатів у народні депутати України з виборчого списку партії у багатомандатному окрузі» (справа про виключення кандидатів у народні депутати України з виборчого списку політичної партії) від 21 грудня 2017 року № 3-р/2017. *Вісник Конституційного Суду України*. 2018. № 1. Стор. 46.

4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про засади державної мовної політики» 28 лютого 2018 № 2-р/2018. *Вісник Конституційного Суду України*. 2018. № 2. Стор. 102.

Підручники:

1. Конституційне право : підруч. / [Ю. Г. Барабаш та ін. ; за заг. ред. М. І. Козюбри]. Київ : К.І.С., 2021. 527 с.
2. Конституційне право зарубіжних країн: підруч. / [І. О. Бондаренко та ін.; за заг. ред. Н. В. Мішиної, В. О. Міхальова]. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 641 с.
3. Конституційне право України : підруч. / [І. М. Алмаші та ін.]. 11-те вид. Ужгород : РІК-У, 2023. 533 с.
4. Конституційне право України : підруч. / [Т. М. Слінько та ін.]. Харків: Право, 2020. 590 с.
5. Конституційне право України : підруч. 8-е вид. перероб. та допов. Ужгород : Гельветика, 2018. 410 с.
6. Конституційне право: підруч. / [О. С. Бакумов та ін.]; за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука. Харків: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2019. 483 с.
7. Марченко В. В. Електронне урядування в органах виконавчої влади: підруч. Харків: Вид-во ХНАДУ, 2018. 291 с.
8. Савчин М. В. Порівняльне конституційне право : підруч. Ужгород ; Київ : ВАІТЕ, 2020. 461 с.
9. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс : підруч. 13-те вид., випр. та допов. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 223 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Аніщук Н. В., Афанасьєва М. В., Бакаянова Н. М. Проблеми сучасної конституціоналістики: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 524 с.
2. Бібліографічний покажчик для написання курсових та наукових робіт з навчальної дисципліни «Конституційне право» (для здобувачів вищої освіти юридичного факультету та Навчально-наукового інституту заочного навчання та підвищення кваліфікації) / кол. автор.; за заг. ред. Л. Р. Наливайко. Дніпро: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 468 с.
3. Гусар О. А. Державне (конституційне) право зарубіжних країн : навч. посіб. / О. А. Гусар, І. А. Толкачова, І. П. Устинова. Київ : НАУ, 2021. 158 с.
4. Закоморна К. О. Посібник для підготовки до іспиту з державного (конституційного) права зарубіжних країн : [посіб. для підгот. до іспиту]. Харків: Право, 2019. 245 с.
5. Конституційне право : навч. посіб. / [В. О. Кучер та ін. ; за ред. В. О. Кучера]. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2024. 451 с.
6. Конституційне право України. Тестові завдання: навч.-метод. посіб. / [О. В. Білоскурська та ін.]; за заг. ред. Р. Гаврилюк. Чернівці: ЧНУ: Рута, 2019. 447 с.
7. Конституційне право України: посіб. для підгот. до іспитів / [Ю. Г. Барабаш та ін.]. 5-е вид., перероб. та допов. Харків : Право, 2018. 387 с.
8. Конституційне право України: словник основних термінів і понять / [уклад. О. І. Ромців]. Львів : БОНА, 2023. 100 с.
9. Конституційне право. Збірник тестових завдань : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищ. освіти спец. 262 «Правоохоронна діяльність» / В. О. Боняк,

Л. М. Сердюк, І. С. Лантух. Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 86 с.

10. Мельниченко Б. Б. Порівняльне конституційне право : практикум. Львів : БОНА, 2023. 148 с.

11. Мельниченко Б. Б., Ковальчук В. Б. Порівняльне конституційне право : навч. посіб. Львів : БОНА, 2023. 288 с.

12. Пересада О. М. Конституційне право України : навч. посіб. в табл. та схемах. Київ : Дакор, 2020. 247 с.

13. Практикум з Конституційного права: навч. посіб. / кол. авт. ; ред. Л. Р. Наливайко. 2-ге вид., доп. та оновлено. Дніпро : ДДУВС, 2022. 704 с.

14. Філіппов С. Конституційне право України та зарубіжних країн [Текст] : навч.-метод. посіб. / [Філіппов С., Мота А., Петrenchенко С.]. Київ : Видавництво Людмила, 2021. 263 с.

15. Шевченко А. Є. Конституційне та муніципальне право України (у визначеннях та схемах) : навч. посіб. / А. Є. Шевченко, Д. Л. Вітюк, О. А. Павлюх. Ірпінь : УДФСУ, 2021. 213 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Агаєв Х. Конституційні основи діяльності судових органів в Азербайджанській Республіці та в Україні. *Наука і правоохорона*. 2023. Вип. 2. С. 261-267.

2. Барегамян С. Х., Козлова В. В., Орлова В. Є. Проблеми та перспективи удосконалення забезпечення конституційного права на достатній життєвий рівень в контексті міжнародного досвіду. *Журнал східноєвропейського права*. 2020. № 72. С. 22-31.

3. Батанов О. В. Народовладдя та муніципальна влада: феноменологія співвідношення і взаємодії. *Право України*. 2019. № 10. С. 175-194.

4. Батанова Н. М. Конституційний контроль та конституційно-правова відповідальність: концептуальні проблеми співвідношення та взаємодії. *Правова держава*. 2019. Вип. 30. С. 147-155.

5. Бесчастний В. М. Практика Конституційного Суду України щодо захисту прав особи у кримінальному судочинстві. *Університетські наукові записки*. 2021. № 5. С. 174-181.

6. Білозьоров Є. В. Конституційно-правова відповідальність вищих органів державної влади: теоретико-правовий аналіз. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2019. Вип. 7. С. 104-109.

7. Білуха Л. А. Механізми реалізації державної політики розвитку спроможних територіальних громад в Україні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Харків, 2019. 20 с.

8. Боняк В. О., Чепік-Трегубенко О. С. Взаємодія органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства в аспекті захисту прав внутрішньо переміщених осіб. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. №2. С. 14-21.

9. Дорошенко Е. Конституціоналізм і парламентаризм як цивілізаційний вибір України та гарантія прав та свобод людини і громадянина. *Юридичний вісник*. 2023. № 3. С. 258-264.
10. Жаровська І. М. Правова природа інституту конституційної скарги в доктрині конституціоналізму. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 5. С. 716-720.
11. Завальнюк І. В. Справедливе судочинство в Україні: конституційно-правові аспекти теорії та практики : моногр. Одеса : Юридика, 2024. 527 с.
12. Задоя К. П. Проблеми обґрунтованості рішення Конституційного Суду України щодо визнання неконституційною статті 366-1 Кримінального кодексу України. *Juris Europensis Scientia*. 2022. Вип. 1. С. 99-104.
13. Іванов В. М. Історичні підвалини українського конституціоналізму. *Dictum factum*. 2023. № 2. С. 19-28.
14. Козирь Д. В. Конституціоналізм в екстремальних умовах: влада, суспільство та демократія. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. 2023. Вип. 63. С. 38-42.
15. Корженко О. М. Вплив воєнного стану на конституціоналізм в Україні. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. № 3. С. 38-44.
16. Крусян А. Конституційні конфлікти: теоретичний аналіз у контексті сучасного українського конституціоналізму. *Юридичний вісник*. 2020. № 6. С. 9-18.
17. Крусян А. Український конституціоналізм в умовах війни: до постановки основних науково-практичних проблем та повоєнних тенденцій. *Український часопис конституційного права*. 2023. № 3. С. 16-28.
18. Кулініч О. О. Гарантування прав і свобод внутрішньо переміщених осіб в Україні в умовах воєнного стану: загальна характеристика. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 2. С. 59-63.
19. Кулініч О. О. Колізійні питання захисту прав людини під час збройного конфлікту. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 4. С. 165-167.
20. Кулініч О. О. Конституційні принципи та стандарти «належного урядування»: співвідношення та взаємозв'язок. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 10. С. 95-99.
URL: http://lsej.org.ua/10_2022/zmist.pdf
21. Кулініч О. О. Конституційно-правове регулювання процесів децентралізації та розвитку місцевого самоврядування в країнах ЄС: досвід для України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 3. С. 107-111.
22. Лавренко Д. О. Значення юридичної техніки для розвитку суспільства та держави. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 2. С. 204-209.
23. Лемак В. Сучасне дослідження українського конституціоналізму. *Публічне право*. 2023. № 1. С. 113-116.

24. Паскар А. Л. Правові засади виконання рішень Конституційного Суду України. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2023. Вип. 6. С. 168-172.

25. Ромців О., Кузьм'як М. Судова система України: конституційний аналіз реформування. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія : Юридичні науки. 2024. Т. 11, № 1. С. 303-307.

26. Савчин М. Конституціоналізм і війна. *Український часопис конституційного права*. 2022. № 2. С. 3-14.

27. Тарасевич Т. Ю. Реалізація соматичних прав людини в Україні та зарубіжних країнах: конституційно-правові засади : моногр. Вінниця : Твори, 2024. 415 с.

28. Чепік-Трегубенко О. С. Верховенство права у формуванні державної політики у сферах національної безпеки і оборони: теоретико-методологічний аспект. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. Спеціальний випуск № 2 (121). Держава і право України в умовах воєнного стану. С. 183-188.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Президента України. URL:<https://www.president.gov.ua/> (дата звернення: 06.06.2025).

2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 06.06.2025).

3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 06.06.2025).

4. Офіційний сайт Верховного Суду. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/> (дата звернення: 06.06.2025).

5. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/> (дата звернення: 06.06.2025).

6. Офіційний сайт Центральної виборчої комісії. URL:<https://www.cvk.gov.ua/> (дата звернення: 06.06.2025).

**Завідувач кафедри
теорії держави та права**

Ольга КУЛІНІЧ

